

Vejledende retningslinier til niveauer for

Havkajak-uddannelser

Formålet med de vejledende retningslinier er at:

- finde et fællesniveau for uddannelser og sikkerhedsrutiner uden dermed at fjerne mangfoldigheden og den enkelte organisations måde at udøve brugen af havkajak på.
- øge uddannelses- og kvalifikationsniveauet hos formidlere og brugere af havkajak i Danmark.

Første niveau: Havkajakroer

Andet niveau: Havkajakinstruktør

Tredie niveau: Havkajakvejleder

Generelt

Retningslinierne er vejledende - det betyder at det er frivilligt hvorledes den enkelte forening, organisation eller skole vil benytte de opstillede retningslinier.

Den enkelte organisation står selv for uddannelse men kan søge hjælp og bistand hos Havkajaksamrådet.

Administrationen af niveauerne såvel som kurser og uddannelse lægges ud til de enkelte organisationer.

Det er således de enkelte organisationer som udbyder kurser og evt. udsteder beviser og registrerer.

1. Havkajakroer

Et brugerniveau, som skal sætte roeren i stand til at færdes fortroligt og sikkert i havkajak på ture langs kysten i lokalt, kendt farvand – i sommerhalvåret (sommer + efterår).

Teknik

Teknikker må kunne vises og beherskes på uroligt vand svarende til vind på 4-8 m/sek.

- Svømmefærdigheder (svømme 400 m. i åbent vand)
- Ud- og indstigning i kajak v. kyst og bro
- Roteknik: alm. rotekning, lavt støttetag, styretag, sideforflytning
- Tømning af vandfyldt kajak på lavt vand
- Svømme med kajak
- Selvredning med entring efter kæntring
- Kammeratredning , med roeren ude af kajakken (blive reddet + redde anden roer)
- Bugsering af anden kajak

Praktisk prøve - Teori

Kendskab til nedenstående temaer mhp. tur langs kysten i Danmark.

- Udstyr (kajak, beklædning og personligt sikkerhedsudstyr)
 - Vejvalg og grundlæggende navigation
 - Vind og vejr, bølger mm.
 - Risikomomenter – hvad kan gå galt?
 - Førstehjælp, kuldeskader
 - Færdselsregler på vandet
- Søsportens Sikkerhedsråd's relevante foldere.

2. Havkajakinstruktør

Kan lede ture langs kysten i kendt farvand i sommerhalvåret (sommer + efterår) og instruere/eksaminere til Havkajakroer.

Teknik / Praksis

Teknikker må kunne vises og beherskes i uroligt vand svarende til 4-8 m/sek.

Teknikker bør udføres overbevisende i pakket kajak (20-30 kg) med udstyr som er i orden.

- Roteknik: effektiv, økonomisk og skadeforebyggende roteteknik, høj + lav støttetag, styretag, sideforflytning og baglæns roning.
- Selvredning med entring efter kæntring, kunne anvende pagajflyder og læsepumpe.
- Selvredning med eskimorulle
- Kammeratredning med roer ude af kajakken.
- Eskimoredning (parallelredning og stævnedning)
- Transportere en person på egen kajak mindst 200 meter
- Anvende bugserline i side-, mod- og medsø over mindst 500 meter
- Roning i bølger med halvfyldt kajak i sidesø, mod- og medsø over mindst 500 m
- Kunne håndtere en relevant "hvad kan gå galt- case" tilfredsstillende. Her vurderes bl.a. om teorien og den pædagogiske viden anvendes hensigtsmæssigt
- Godkendt 12 timers førstehjælpskursus eller livredderprøve

Teori

Viden om nedenstående temaer i forhold til planlægning, organisering og ledelse af ture med grupper.

- Udstyr: kajak, beklædning og sikkerhedsudstyr.
- Orientering/navigering og vejvalg.
- Færdselsregler på vandet
- Vind og vejr, bølger, strøm mm.
- Risikomomenter – hvad kan gå galt?
- Førstehjælp, genoplivning, kuldeskader
- Lederrolle og gruppeopmærksomhed
- Sikkerhed, jura og ansvar
- Relevant litteratur samt den enkelte organisations egne materialer

Pædagogik og lederegenskaber

- Erfaring: skal fremgå af logbog eller erfaringsbeskrivelse. Have roet min 150 km og/eller 100 timer indenfor 1 år i forskelligt farvand, under varierede forhold og ved forskellige vejrtyper. Have prøvet at krydse over åbent vand.

Minimum én 2-dages tur med overnatning og pakning af kajak.

Erfaring med formidling til og undervisning af andre havkajakroere.

- Pædagogisk viden: Kunne arbejde metodisk med kajak, herunder kunne lave relevant vandtilvænnelse af begyndere, kunne organisere gruppen på vandet, have overblik over gruppen og den enkelte, kunne vurdere vind, vejr og tur i forhold til gruppen (tur efter evne), kunne anvende ovenstående teori i praksis med gruppen, hvilket fordrer vurderings-, formidlings- og organisationsevner.

3. Havkajakvejleder

Kan lede længere ture i Danmark hele året på åbent vand samt undervise og vejlede i friluftsliv med havkajak.

Kan instruere og eksaminere til instruktørniveau.

Teknik

Teknikker må kunne vises og beherskes i uroligt vand svarende til 8-13 m/sek, samt må kunne bruges til forevisning i formidlingssituation.

- Roteknik: effektiv og økonomisk roteteknik, høj + lav støttetag, styretag, sideforflytning, baglæns roning.
- Selvredning med entring efter kæntring.
- Selvredning med eskimorulle (min. 2 metoder beherskes – min. 1 rulle beherskes til begge sider)
- Re-entring efterfulgt af eskimorulle
- Kammeratredning med roer ude af kajakken på flere forskellige måder (inkl. stormredning)
- Eskimoredninger (parallel- og stævnedning)
- Alle i vandet – med 3 kajaker
- Bugsering med flere forskellige teknikker
- Ro med anden roer på kajak (400 m)
- Brug af drivanker, læsepumpe, samt andet sikkerhedsudstyr (nødudstyr)
- Rejse en bevidsløs roer med kajak.
- Kunne håndtere en relevant "hvad kan gå galt-case" tilfredsstillende, her vurderes teorien og den pædagogiske viden anvendes hensigtsmæssigt.
- Godkendt 12 timers førstehjælpskursus eller livredderprøve

Teori

Indsigt om nedenstående temaer i forhold til planlægning, organisering og ledelse af ture m. grupper i det

danske farvand samt i.f.t. videreformidling og undervisning.

- Udstyr: kajak, beklædning og sikkerhedsudstyr.
- Orientering, navigering og vejvalg
- Færdselsregler på vandet og på land.
- Vind og vejr, bølger, strøm mm.
- Risikomomenter / ulykkestyper – hvad kan gå galt?
- Lederrolle og lederansvar
- Naturen og kulturformer langs kysten
- Friluftsliv i Danmark
- Sikkerhed, jura og ansvar

Her angives intet præcist pensum; det forudsættes at personen kender den mest relevante havkajaklitteratur.

Organisation, lederegenskaber og formidling

- Erfaring. Skal fremgå af logbog / erfaringsbeskrivelse (logbog retrospektivt): Roet min. 300 km og/eller 200 timer indenfor 2 år i forskelligt farvand, under varierede forhold og ved forskellige vejrtyper, flere kryds på min 5 km og flere-dages ture
- Personen har minimum 2 års erfaring som havkajakinstruktør, mindst 30 dages undervisning med forskellige grupper.
- Lederegenskaber: gruppeforståelse, vurderingsevne, konsekvenstænkning, selvtillid/autoritet, organiseringssevne, psykologisk sans, empati og metodik ift. formidling af kajak og friluftsliv ved kysten i Danmark

Prøveformer

Det er naturligvis frivilligt at gå til prøve. For deltagere som gennemfører et kursus, men som vælger prøven fra udstedes et deltagerbevis. Det er muligt at nogle organisationer vælger ikke at afholde prøve, men derimod en mere uformel mundtlig evaluering/vurdering, hvor kursisten's stærke sider og udviklingspunkter diskuteres.

Til dem som vælger at gå til prøve/eksamen og består udstedes et eksamensbevis/diplom.

Beviserne udstedes af organisationerne efter indstilling af censoren.

Udover punkterne nævnt under hver enkelt niveau vil det naturligvis være sådan, at punkterne på underliggende niveau(er) også hører med. Der vil i bedømmelsen desuden altid indgå en helhedsvurdering; eksempelvis:

- Havkajakroer: Ville jeg være tryk ved at sende denne roer afsted eller tage vedkommende med på tur?
- Havkajakinstruktør: Ville jeg være tryk ved at lade denne instruktør undervise mine børn eller tage dem med på tur?
- Havkajakvejleder: Ville jeg være tryk ved at lade denne vejleder arrangere/lede ture af høj sværhedsgrad og forvalte den danske natur?

Selvom de bløde værdier er svære at bedømme, må det gøres; de er lige så vigtige i en havkajak.

Instruktion/bedømmelsen kan med stor fordel kan foretages på tur eksempelvis en tre-dages tur eller i en weekend, hvor turplanlægning inkl. vejr, søkort og strøm-/tidevandstabel indgår som en naturlig del.

Når det drejer sig om instruktører eller vejledere, vil det være oplagt at lade en del af prøven foregå som reel undervisning.

Havkajaksamrådet, 2003